

2016 NR 4 (89) PAŹDZIERNIK-GRUDZIEŃ

VITA ACADEMICA

Biuletyn informacyjny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ISSN 1842-2244

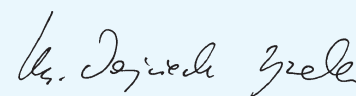

*Inauguracja
roku akademickiego 2016/2017*

„Brat Albert wyznaje «Patrzę na Jezusa w Jego Eucharystii. Czy Jego miłość obmyśliła coś jeszcze piękniejszego? Skoro jest chlebem, i my bądźmy chlebem... Dawajmy siebie samych»”.

Homilia Jana Pawła II w czasie beatyfikacji brata Alberta

W tym roku, świętując Boże Narodzenie, pamiętajmy również o setnej rocznicy narodzin dla nieba św. Alberta Chmielowskiego. Jako życzenia proszę przyjąć jego słowa przypomniane przez naszego wielkiego patrona Jana Pawła II. Słowo stało się Ciałem i dało nam siebie na pokarm w chlebie eucharystycznym, byśmy umieli być dobrzy jak chleb. Takiej wiary, nadziei i miłości w nowym, 2017 roku życzy wszystkim społeczność Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak,
rektor

W Noc Bożego Narodzenia Bóg otworzył nam Niebo,
dzieląc z nami ziemskie życie.
Człowiek jest wielki nie przez to, kim jest,
ale przez to, czym dzieli się z innymi.

św. Jan Paweł II

W numerze

Z życia uczelni

Wydarzyło się	3
Inauguracja roku akademickiego 2016/2017	5
Przemówienie inauguracyjne rektora UPJPII ks. prof. dra hab. Wojciecha Zyzaka ..	7
Nagrody Rektora dla pracowników, wykładowców i studentów Uniwersytetu	10
Nowi dziekani i ich plany	13
XI Dni Jana Pawła II	15
Święty Jan Paweł II – człowiek miłosierdzia	19
Beatyfikacja duszpasterza łagrów syberyjskich	20
Pielgrzymka uniwersytecka	21
Wszystko jest w sieci. Prawie	22
Odszedł do Pana wybitny muzyk kościelny Marian Machura	25

Konferencje

XVI Międzynarodowa Konferencja z cyklu „Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej” w Krakowie – <i>Solidarność europejska</i>	27
IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa <i>Camino de Santiago i grób św. Jakuba: historia i interpretacja</i>	29
Kongres PTKS – debaty, prezentacja badań i integracja	32
Piotr Czaadajew: pomiędzy miłością do ojczyzny a miłością do prawdy	33
Studencka konferencja filozoficzna w górach	34

Goście na UPJPII

Jego Ekselencja ambasador Jerzy Chmielowski z wizytą na UPJPII w Krakowie ..	35
Profesor Gerald Grace, autorytet w zakresie szkolnictwa katolickiego z wizytą na UPJPII w Krakowie	35

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Inauguracja i jubileusz na Uniwersytecie Trzeciego Wieku	38
O Uniwersytecie Trzeciego Wieku z okazji jubileuszu	39

Erasmus+

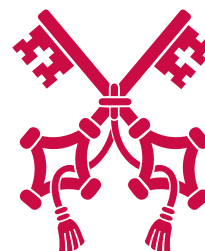
Erasmus+ w Zakopanem	40
Stypendium w Polskiej Stacji Naukowej Polskiej Akademii Nauk w Wiedniu	41
Z wizytą w Centrum Językowym Uniwersytetu w Trewirze	41
Praktyki w Deutsch-Polnischer Verein Cottbus, Niemcy w ramach programu Erasmus+	42
Powitanie zagranicznych studentów	44

Studenci

Ścieżkami religijnych okolic Krakowa	45
Kadry miłosierdzia	45
Nagroda Młodych Dziennikarzy również dla twórców filmowych	47

Biblioteka

Biblioteka Główna Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II	49
--	----

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 25
tel. 12 421 68 48, wew. 626; faks 12 422 86 26
e-mail: rzecznik@upjp2.edu.pl

Redaktor naczelna
Marta Mastyló

Opracowanie graficzne
Jadwiga Malik

Zdjęcie na okładce
Maciej Gradowski

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 30 listopada 2016 roku.
Nakład 2000 egz. • ISSN 1842-2244

Wydawca: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

wydarzyło się

- 10–11 września 2016 roku odbyła się IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Camino de Santiago i grób św. Jakuba: historia i interpretacja*.

- 21–22 września 2016 roku odbyła się XVI Międzynarodowa Konferencja z cyklu „Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej” – *Solidarność europejska*.

- 30 września 2016 roku zgromadziliśmy się na wspólnej modlitwie w Sanktuarium Jana Pawła II w Łagiewnikach w ramach rocznej pielgrzymki naszego uniwersytetu.

- 13 października 2016 roku miał miejsce wernisaż wystawy *Kadry miłosierdzia. Światowe Dni Młodzieży 2016 – okiem fotografów amatorów*. Ekspozycję przygotował Samorząd Studencki UPJPII z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Krakowie.

- 14–15 października 2016 roku odbyła się konferencja naukowa *Kultura i sztuka benedyktynek i benedyktynów w Polsce i Europie*, współorganizowana przez Instytut Historii Sztuki i Kultury UPJPII.

- 19 października 2016 roku odbyła się konferencja *Hospicjum polskie i Kościół św. Stanisława w Rzymie – dzieje, kultura i sztuka*, współorganizowana przez Instytut Historii Sztuki i Kultury UPJPII.

- 20 października 2016 roku miała miejsce uroczysta inauguracja nowego roku akademickiego 2016/2017.

- 22 października 2016 roku odbyły się konferencja naukowa i wystawa *Szanując przeszłość, budujemy przyszłość. 70 lat „Naszej Przeszłości” (1946–2016)*, współorganizowane przez Katedrę

Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego.

- 24 października 2016 roku Wydział Nauk Społecznych był współorganizatorem konferencji naukowej *Kategorie (nie)obecne w edukacji*.
- 25–26 października 2016 roku trwało sympozjum *Ad fontes liturgicos VII*, współorganizowane przez Instytut Liturgiczny.
- 25–26 października 2016 roku odbyła się IX konferencja naukowa z cyklu „Etyka i życie publiczne” – *Uczciwość i rzetelność w życiu publicznym*, zorganizowana przez Katedrę Etyki i Katedrę Filozofii Społecznej i Polityki Wydziału Filozoficznego.
- 27–28 października 2016 roku trwała konferencja *Jak osiągnąć sukces? Kariery w Europie na przestrzeni stuleci*, zorganizowana przez Instytut Historii Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego oraz Koło Naukowe Historyków, Studentów i Doktorantów UPJPII.

- 29 października 2016 roku odbyła się XIX ogólnopolska konferencja naukowa *Duchowość klasztorów polskich: przekaz i komunikacja*, współorganizowana przez Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Wydziału Nauk Społecznych UPJPII.
- 5 listopada 2016 roku *Matka Boża Nieustającej Pomocy – Ikona Miłosierdzia* – sympozjum naukowe współorganizowane przez Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego
- 7 listopada 2016 roku odbyło się sympozjum im. o. Augustyna Jankowskiego *Pomiędzy chrztem a nawróceniem – pytania, refleksje, inspiracje*, współorganizowane przez Instytut Nauk Biblijnych UPJPII.
- 7 listopada 2016 roku w ramach uroczystości upamiętniających Sonderaktion Krakau w kolegiacie św. Anny odprawiono mszę świętą za zmarłych pracowników naukowych i studentów krakowskich uczelni. Delegacja z księdzem rektorem prof. Wojciechem Żyzakiem odwiedziła groby zmarłych profesorów uczelni.

- 7–9 listopada 2016 roku odbyły się XI Dni Jana Pawła II. Hasłem tegorocznej emisji było „Miłosierdzie”.

- 9 listopada 2016 roku w ramach programu badawczego „Biblia w kulturze świata” odbyła się konferencja *Kultura życia rodzinnego w przekazach biblijnych*, zorganizowana przez Wydział Nauk Społecznych.
- 14 listopada 2016 roku Wydział Filozoficzny współorganizował kolejne z cyklu spotkań dyskusyjnych o książkach „Filozofia – religia – literatura” – *Diuna: kłopoty z Mesjaszem*.
- 14–15 listopada 2016 roku odbyła się konferencja ogólnopolska z cyklu „Praca socjalna w teorii i działaniu” – *Praca socjalna w świetle filozofii spotkania*, współorganizowana przez Instytut Socjologii.
- 17 listopada 2016 roku Wydział Prawa Kanonicznego zorganizował konferencję *Kościół wobec małżeńskich sytuacji nieregularnych w świetle posynodalnej adhortacji apostołskiej „Amoris laetitia” papieża Franciszka*.
- 17–18 listopada 2016 roku odbyła się konferencja z cyklu „Filozofia w informatyce” – *Informatyczny świat a filozofia*, współorganizowana przez Katedrę Filozofii Przyrody i Katedrę Filozofii Logiki.
- 17–21 listopada 2016 roku trwały XII Dni Muzyki Kościelnej w Archidiecezji Krakowskiej.
- 24 listopada 2016 roku odbyła się konferencja *Ekonomiczne i prawne konsekwencje migracji do Polski*, współorganizowana przez Katedrę Prawa Rodzinnego i Katedrę Polityki Społecznej.
- 24 listopada 2016 roku miało miejsce spotkanie z ministrem obrony narodowej Antonim Macierewiczem, zainicjowane przez Studencko-Doktoranckie Koło Naukowe „Phronesis”, działające przy Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego.
- 28 listopada 2016 roku odbyła się konferencja *W trosce o rozwój uczelni*.

Inauguracja roku akademickiego 2016/2017

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Maciej Gradowski

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie 20 października zainaugurował kolejny rok swojej działalności. Uroczystości tradycyjnie rozpoczęła msza święta w kolegiacie św. Anny, której przewodniczył kard. Stanisław Dziwisz. Eucharystia połączona była z hołdem ku czci św. Jana z Kęt w dniu wspomnienia liturgicznego głównego patrona archidiecezji krakowskiej i miasta Krakowa, profesora, opiekuna młodzieży akademickiej. Kardynał Stanisław Dziwisz prosił władze i studentów UPJPII, by starali się wpisywać postługę miłosierdzia w misję uniwersytetu. Odniósł się w ten sposób do odczytanej podczas tej mszy Ewangelii, mówiącej właśnie o miłosierdziu, które zawsze powinno być naszą postawą względem drugiego człowieka. „Bądźcie miłosierni jak Ojciec...” – jak podkreślił kard. Dziwisz, żywy komentarz do tych słów napisał swoim życiem św. Jan Kanty. Kardynał zauważył, że krakowski Kościół zapisał piękne karty w księdze miłosierdzia naszego miasta – tu przecież żyli i działali wielcy święci: św. Królowa Jadwiga, sługa Boży ks. Piotr Skarga czy św. brat Albert Chmielowski. Również – co podkreślił metropolita – tu działał i dyskretnie pomagał ubogim, w tym także pracownikom nauki i studentom, kardynał Karol Wojtyła, późniejszy św. Jan Paweł II, człowiek miłosierdzia. Przybliżając Kościołowi orędzie Bożego miłosierdzia, które za

przyczyną św. siostry Faustyny rozlało się na świat z krakowskich Łagiewnik, i działając na rzecz innych, patron uniwersytetu przeszedł do historii jako papież Bożego miłosierdzia – mówił kardynał. Przypomniał o efektach Światowych Dni Młodzieży Kraków 2016, które pokazały, że mamy w Polsce młodych ludzi gotowych kierować się w życiu Ewangelią, aby przemieniać nasz świat, czyniąc go bardziej braterskim i solidarnym. Możemy i powinniśmy docierać do młodych na wyższych uczelniach, do ich umysłów i serc, aby pomagać im w przygotowaniu się do podjęcia służby, do bycia solą ziemi i światłością naszego niespokojnego i podzielonego świata – nawoływał kardynał, życząc całej społeczności UPJPII wytrwałości w poszukiwaniach prawdy i w dzieleniu się nią przez pisane i żywe słowo. Podczas tej części uroczystości uniwersyteckim odznaczeniem został uhonorowany ks. prof. Edward Staniek – znany patrolog, kaznodzieja i rekoлекcjonista, rektor Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej w latach 1993–2001, wychowawca i duchowy przewodnik wielu obecnych księży profesorów naszej uczelni.

Po Eucharystii jej uczestnicy, z władzami uczelni na czele, przeszli w uroczystym pochodzie do Filharmonii Krakowskiej na dalszą część inauguracji. ►

Po powitaniu księży biskupów, rektorów innych wyższych uczelni rektor ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak wygłosił inauguracyjne przemówienie. Józef Pilch – wojewoda małopolski odczytał list od prezydenta Rzeczypospolitej. Listę gratulacji odczytał prorektor ks. prof. dr hab. Józef Stala. Uniwersytecki chór Psalmodia wykonał utwór *Ojczyzna* Feliksa Nowowiejskiego, po czym nastąpiła immatrykulacja studentów I roku reprezentujących wszystkie wydziały uczelni, którą poprowadził prorektor ks. prof. dr hab. Janusz Mastalski. Przyjmowani w poczet studentów UPJPII młodzi ludzie wygłosili tekst ślubowania:

„Ślubuję uroczyście, że jako student Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie będę systematycznie i pilnie zdobywać wiedzę i umiejętności z pożytkiem dla drugiego człowieka oraz siebie samego, postępować zgodnie z prawem, tradycją i dobrymi obyczajami akademickimi, wytrwale dociekać prawdy, głosić ją i swoją postawą dawać jej świadectwo, dbać o dobre imię Uniwersytetu oraz zachowywać postawę godną studenta, członka wspólnoty Kościoła i świadomego obywatela swojej Ojczyzny. Składając ślubowanie, proszę o wstawienie św. Stanisława Biskupa Krakowskiego, św. profesora Jana z Kęt, św. Jadwigę Królową i św. Jana Pawła II. Tak mi dopomóż Bóg”.

Po odśpiewaniu przez chór Psalmodia *Gaudeamus igitur* przewodnicząca samorządu studenckiego Justyna Lusio zwróciła się do studentów, a szczególnie do tych, którzy po raz pierwszy wkroczyli w mury uniwersytetu. Mówiła, jak ważne jest, by właśnie w tak młodym wieku zdać sobie sprawę z tego, że to my wybieramy sobie naszą przyszłość i jak ogromny wpływ już teraz na nią mamy. Przypominając słowa papieża Franciszka z ostatniej pielgrzymki do Polski podczas Świątowych Dni Młodzieży, zachęcała, by zrezygnować z życia kanapowego i założywszy wygodne buty, dziarsko i odważnie ruszyć na drogę studiowania na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie.

Prorektor ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal poinformował, że Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda uhonorował odznaczeniami państwowymi zasłużonych pracowników Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Odznaczenia wręczył wojewoda małopolski Józef Pilch.

Za zasługi na rzecz rozwoju nauki Srebrnym Krzyżem Zasługi odznaczona została dr hab. Małgorzata Duda.

Za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej odznaczeni zostali:

- Medalem Złotym za długoletnią służbę
mgr Stanisława Bujakowska,
dr hab. Izabela Dobosz, prof. UPJPII,
ks. prof. dr hab. Jan Daniel Szczurek.
- Medalem Srebrnym za długoletnią służbę:
ks. prof. dr hab. Tadeusz Panuś.
- Medale Komisji Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania otrzymali:
ks. dr hab. Antoni Świerczek,
dr hab. Krzysztof Gurba.

Następnie wręczone zostały nagrody rektora UPJPII.

Na zakończenie uroczystości zgromadzeni w Filharmonii Krakowskiej wysłuchali wykładu prof. dra hab. Walerego Pisarka *Słowa ważne i najważniejsze*. ■

Przemówienie inauguracyjne rektora UPJPII ks. prof. dra hab. Wojciecha Zyzaka

Ekscelencje, Magnificencje,
Szanowni Państwo,

To dla mnie wielki zaszczyt po raz kolejny móc dokonać otwarcia nowego roku akademickiego na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie.

Dziękuję za przybycie wszystkim znamienitym gościom. [...] Bardzo serdecznie witam całą społeczność naszego uniwersytetu, Senat, byłych rektorów, szczególnie ks. prof. Jana Macieja Dyducha, wszystkich wykładowców, pracowników, doktorantów i studentów. Cieszę się obecnością emerytowanych pracowników uniwersytetu i wszystkich niewymienionych z imienia gości.

Gaude mater Polonia, prole fecunda nobili. Raduj się, Matko Polsko, w sławne potomstwo płodna.

Z radością rozpoczynamy nowy rok akademicki na miesiąc przed zamknięciem nadzwyczajnego jubileuszowego Roku Miłosierdzia. Jako społeczność Uniwersytetu Papieskiego oddajemy się

pod opiekę naszych świętych patronów. Przede wszystkim św. Jana Pawła II, który dał Kościołowi encyklikę o Bożym miłosierdziu, kanonizował siostrę Faustynę i sam swoim życiem pokazywał, że miłosierdzie nie jest tylko odruchem litości, ale „opiera się na wspólnym przeżyciu tego dobra, którym jest człowiek, na wspólnym doświadczeniu godności, która jest jemu właściwa” (*Dives in misericordia*, 6). Rozpoczynamy uroczyste rok nauki w dniu poświęconym profesorowi teologii, św. Janowi Kantemu. Opowieści o tym, jak cudownie pomógł służącej posklejać rozbitą dzban mleka i jak powrócił do niego kosz jabłek, ofiarowany wcześniej ubogim sąsiadom, świadczą, że od wieków stawiany był za wzór miłosierdzia. Wspierał zwłaszcza ubogich studentów. Powierzamy nasze przyszłe wysiłki także św. Królowej Jadwidze, fundatorce Wydziału Teologicznego Akademii Krakowskiej, która również jest przykładem miłosierdzia, skoro po naprawie-

niu przez króla Jagiełłę niesprawiedliwości uczynionych poddanym spytała: „A kto im lży powróci?”. Od zeszłorocznej inauguracji przybyło nam błogosławionych patronów, na których pomoc możemy liczyć. 5 grudnia zostali beatyfikowani dwaj męczennicy – franciszkanie Zbigniew Strzałkowski i Michał Tomaszek, pierwsi studenci Papieskiej Akademii Teologicznej, dziś uniwersytetu, wyniesieni na ołtarze. Natomiast 11 września w Karagandzie miała miejsce uroczysta beatyfikacja ks. Władysława Bukowińskiego, apostoła Kazachstanu, absolwenta Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, którego kontynuacją jest nasza uczelnia. Również ci błogosławieni są dla nas wzorem miłosierdzia, wzorem służby Bogu i człowiekowi w dążeniu do prawdy.

*

Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus!
Radujmy się więc, dopókiśmy młodzi. ►

Cieszymy się głównie młodością naszych studentów i doktorantów, których przyjęliśmy o 10 proc. więcej niż w roku ubiegłym. Radujemy się także sukcesami naszych studentów, doktorantów, nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych. Rozpoczynając nowy rok akademicki, warto wspomnieć o najważniejszych osiągnięciach uczelni w minionym roku. Z nową ofertą dydaktyczną ruszył Wydział Teologiczny. W Instytucie Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu można od lutego studiować relacje chrześcijańsko-żydowskie w ramach studiów podyplomowych. Wydział może też poszczycić się cennym efektem projektu badawczego, jakim jest *Encyklopedia ekumenizmu w Polsce (1964–2014)*. Jest to pierwsza tego rodzaju publikacja powstała w środowisku polskim. Ogromnie cieszy fakt, że tak ważna pozycja ukazała się dzięki Wydawnictwu Naukowemu naszej uczelni, które w minionym roku wydało 47 tytułów nowych książek i numerów czasopism. Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie organizował konferencje naukowe poświęcone życiu konsekrowanemu, muzyce liturgicznej oraz tajemnicy miłosierdzia Bożego.

Z radością wspominamy uroczysty moment, gdy nasza uczelnia nadała ks. prof. Michałowi Hellerowi z Wydziału Filozoficznego godność doktora *honoris causa*. Dziękuję wszystkim, którzy się do tego przyczynili, zwłaszcza byłemu dziekanowi, ks. prof. Januszowi Mączce. Witam ks. prof. Jarosława Jagiełłę, nowego dziekana wydziału, który w tym roku obchodzi 40-lecie istnienia. Gratuluję też ks. prof. Władysławowi Zuziakowi, który został wybrany wiceprzewodniczącym Europejskiej Federacji Uniwersytetów Katolickich na kolejną kadencję.

Mam zaszczyt powitać także nowego dziekana Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego – ks. prof. dr. hab. Jacka Urbana. Dziękuję za minioną kadencję ks. prof. Janowi Szczepaniakowi. Również wydział Historii wchodzi w rok akademicki z nową propozycją, gdyż przy Międzyuczelnianym Instytucie Muzyki Kościelnej utworzono podyplomowe studia z monodii liturgicznej. Pragnę wspomnieć, że Instytut przygotował oprawę muzyczną Świątowych Dni Młodości. Gratuluję wykładowcom

Wydziału odpowiedzialnych funkcji: ks. prof. dr. hab. Józefowi Mareckiemu, którego w tym roku Sejm Rzeczypospolitej powołał na stanowisko członka Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej. Ksiądz profesor został też powołany do Rady Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, a także do Zespołu do Spraw Nagród Prezesa Rady Ministrów. Pani dr. Lucyna Rotter została powołana do Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Wydział Prawa Kanonicznego uruchomił od nowego roku akademickiego jednolite studia magisterskie. Wśród wielu osiągnięć wydziału na szczególną uwagę zasługuje przygotowanie pod redakcją o. dr. hab. Piotra Skoniecznego komentarza do nowego procesu małżeńskiego. Pragnę również wyrazić radość, że ks. dr. hab. Piotr Majer oraz ks. prof. dr. hab. Tomasz Rozkrut zostali powołani na kolejną kadencję na konsultorów Rady Prawnej Konferencji Episkopatu Polski; ponadto ks. prof. Tomasz Rozkrut został powołany przez ministra Nauki

i Szkolnictwa Wyższego jako ekspert do Zespołu do spraw Nagród.

Drodzy Państwo. W tym miejscu pragnę jeszcze raz podziękować wszystkim, którzy włączyli się w przygotowanie Świątowych Dni Młodości. Wspomnę tylko, że muzykę opracowywał zespół naszych profesorów i sprawowali oni pieczę nad liturgią. Wielu studentów, szczególnie studiujących w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych, sprawiło, że atmosfera Świątowych Dni Młodości przenosiła się nie tylko na strony internetowe JP2TV, ale i na antenę TVP3 Kraków, z którą współpracowali. Bardzo się cieszę, że Wydziałowi Nauk Społecznych udało się uzyskać prawa do nadawania stopnia doktora z nauk o rodzinie, czynione są także starania o prawo doktoryzowania z nauk o mediach.

Rozwijają się w sposób znaczący Uniwersytet Trzeciego Wieku. W roku akademickim 2016/2017 będzie tam stu-

diować 676 osób. Gratuluję publikacji na pięciolecie UTW. Dla Centrum Naukowo-Badawczego i Współpracy Międzynarodowej był to rok intensywnych starań o granty na prowadzenie badań naukowych. O sukcesie możemy mówić w przypadku 23 proc. złożonych wniosków. Aplikując w wielu konkursach, muszę wspomnieć o Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego, w ramach którego uzyskano grant na projekt *Sakralne Dziedzictwo Małopolski* na kwotę ponad 4 mln złotych. W minionym roku na 6 wydziałach prowadzonych było 155 zadań badawczych, których efekty upowszechniane były podczas konferencji naukowych i w licznych publikacjach.

Był to dla Centrum zarazem ósmym rokiem uczestniczenia w programie Erasmus+.

Dziękuję za zaangażowanie pracowników Działu Nauczania, który czuwa nad realizacją wymagań stawianych przez znowelizowaną ustawę Prawo

o szkolnictwie wyższym oraz nad wdrażaniem krajowych ram kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego, ze szczególną dbałością o jakość kształcenia w naszej uczelni.

Podziękowania kieruję do pracowników Biblioteki za postępy w tworzeniu Biblioteki Cyfrowej, za wielokierunkowy rozwój, organizowane sympozja i wystawy popularyzujące wśród młodych ludzi dzieło i postać św. Jana Pawła II. Podobnie dziękuję i gratuluję Ośrodkowi Badań nad Myślą Jana Pawła II, który rozpoczyna właśnie 10. rok działalności.

Dziękuję chórowi Psalmodia, że pięknym śpiewem również i oni dopisują się do kart historii naszego uniwersytetu. Wśród tegorocznych dokonań pozwolę sobie wymienić występ z Andrzejem Bocellim w trakcie oktawy Bożego Ciała. Zespół przygotowuje się do nagrania kolejnych płyt, konkursów oraz do Kongresu Pueri Cantores w Rio de Janeiro 2017.

*

Post iucundam iuventutem, post molestam senectutem, nos habebit humus. Po przyjemnej młodości, po kłopotliwej starości posiedzie nas ziemia.

Pamiętamy o tych, którzy nas wyprzedzili w drodze do Nieba. Odeszli od nas: Wielki Kanclerz kard. Franciszek Macharski, ubiegłoroczny laureat tytułu doktora *honoris causa* UPJPII – Elie Wiesel, ks. prof. Jerzy Chmiel – dziekan Wydziału Teologicznego, prorektor Papieskiej Akademii Teologicznej, ks. prof. Andrzej Baczyński – prodziekan Wydziału Nauk Społecznych, Marian Machura – wybitny muzyk kościelny, przyjaciel naszego uniwersytetu... i nasi bliscy. Dziękujemy dobremu Bogu za ich posługę i polecamy ich miłosierdziu Bożemu.

*

Vivat Academia, vivant professores! semper sint in flore! Niechaj żyje Akademia, niech żyją profesorowie, niechaj kwitną zawsze!

Rozpoczynający się rok akademicki jest wyzwaniem dla nas wszystkich. Przed nami nowy, projakościowy algorytm dotacji ministerialnej. W 2017 roku czeka nas ocena parametryczna wydziałów, która nie tylko jest miernikiem pracy naukowej wykładowców, ale od niej zależy również stan finansów uczelni. Dlatego apeluję o wzmożone wysiłki w kolejnych latach na rzecz pozyskiwania grantów i publikowania w wysoko punktowanych czasopismach naukowych. Renoma naszej uczelni zależy również od dobrych studentów i kandydatów na studia. Sumienna praca dydaktyczna oparta na solidnych badaniach naukowych gwarantuje zadowolonych absolwentów, którzy są najlepszą promocją uczelni.

Dziś po raz kolejny zabrzmi *Gaudeamus igitur*, inaugurując nowy rok akademicki naszej *Almae Matris*. Najlepszym pracownikom i absolwentom wręczymy nagrody, a studentom rozpoczynającym akademicką przygodę – indeksy. Z ufnością, prosząc o Boże błogosławieństwo, wkraczymy w nowy rok akademicki, który uważam za otwarty.

Quod bonum, felix, faustum, fortunatumque sit. ■

Nagrody Rektora dla pracowników, wykładowców i studentów Uniwersytetu

Nagrodę Rektora za osiągnięcia w pracy naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej w minionym roku akademickim otrzymali:

- **z Wydziału Filozoficznego**
ks. dr hab. Janusz Mączka SDB, prof. UPJPII
s. dr hab. Teresa Obolevich, prof. UPJPII
dr Jakub Synowicz
- **z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego**
ks. prof. dr hab. Jan Szczepaniak
dr hab. Kazimierz Kuczman, prof. UPJPII
- **z Wydziału Nauk Społecznych**
dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII
ks. dr hab. Piotr Kroczek, prof. UPJPII
dr Monika Borowska
dr Paulina Guzik
- **z Wydziału Prawa Kanonicznego**
ks. dr Andrzej Sosnowski CR
- **z Wydziału Teologicznego**
ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś
ks. dr hab. Marek Gilski
ks. dr hab. Stanisław Wronka

- **z Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie**
ks. dr hab. Janusz Królikowski, prof. UPJPII
ks. dr hab. Piotr Łabuda
- **z Międzywydziałowego Studium Języków Obcych**
mgr Bogusława Frontczak

Nagrodą Rektora dla pracowników administracji i biblioteki wyróżnieni zostali:

Tadeusz Biliński
mgr Barbara Chmielek
mgr Stanisław Chudzio
s. mgr Edyta Czerwińska
mgr lic. Justyna Kastelik
Marian Kowalski
mgr Dorota Lazarowicz
mgr Lidia Lis
Jolanta Machnik
mgr Magdalena Nagieć
mgr Katarzyna Romanek
mgr Małgorzata Sroka
mgr Elżbieta Szklarczyk
dr Katarzyna Tworek
mgr Małgorzata Wojewoda
mgr Sylwia Wojtowicz-Borowiec
mgr Władysława Wędzicha

Nagroda Rektora za najlepszą pracę dyplomową:

Prace doktorskie

- **Wydział Filozoficzny**

ks. dr Adam Kłós

temat: *W stronę holistycznej koncepcji istoty żywej. Zastosowanie instrumentarium pojęciowego Charlesa Sandersa Peircea do wyjaśnienia trudności związanych z biologicznymi definicjami organizmu*

promotor: ks. prof. dr hab. Stanisław Wszolek

- **Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego**

ks. dr Piotr Tylec

temat: *Władze komunistyczne wobec Kościoła katolickiego w dekanacie Janów Lubelski w latach 1944–1981*

promotor: ks. prof. dr hab. Bogdan Stanaszek

- **Wydział Teologiczny**

dr Renata Chrzanowska

temat: „Teatr” w służbie katechizacji

promotor: ks. prof. dr hab. Tadeusz Panuś

Prace licencjackie (licencjat kościelny)

- **Wydział Prawa Kanonicznego**

mgr lic. Karolina Mazur

temat: *Zadania i funkcje adwokata w prawie kanonicznym i prawie polskim (Studium prawnoporównawcze)*

promotor: ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut

Prace magisterskie

- **Wydział Filozoficzny**

mgr Karol Petryszak

temat: *Ogród Eden na wschodzie – czyli materializm dialektyczny w „Drugiej płci” autorstwa Simone de Beauvoir*

promotor: ks. dr hab. Dariusz Oko

- **Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego**

Instytut Historii

mgr Adrian Cieślak

temat: *Inwentarz archiwum parafii pw. Matki Bożej Szkaplerznej w Dobrej*

promotor: ks. prof. dr hab. Józef Marecki

Instytut Historii Sztuki i Kultury

mgr Ewelina Żurek

temat: *Karol Frycz i kościół św. Jakuba w Sandomierzu. Styl Młodej Polski we wnętrzu sakralnym*

promotor: dr hab. Małgorzata Biernacka, prof. UPJPII

Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej

s. mgr Magdalena Putyra

temat: *Edukacja muzyczna w Europie i Polsce od XVII wieku do czasów współczesnych z wybranymi aspektami nauczania muzyki w szkole*

PP. Prezentek w Krakowie

promotor: ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII

- **Wydział Nauk Społecznych**

Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej

mgr Dominika Baraniec

temat: *Informacja radiowa jako filar radia komercyjnego. Studium analityczne formatu informacyjnego radia RMF FM*

promotor: ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII

Instytut Nauk o Rodzinie

mgr Dagmara Batko

temat: *Poglądy na temat aborcji i eutanazji wśród studentów uczelni krakowskich*

promotor: ks. dr hab. Andrzej Muszala, prof. UPJPII

- **Wydział Teologiczny**

ks. mgr Wojciech Baran

temat: *Pneumatologia Hansa Ursa von Balthasara na podstawie jego dzieła „Duch Prawdy”*

promotor: ks. prof. dr hab. Jan Daniel Szczurek

mgr Magdalena Dudek

temat: *Próba teologicznej interpretacji „Silmarillionu” J.R.R. Tolkiena. Literatura fantasy a teologia*

promotor: ks. prof. dr hab. Łukasz Kamykowski

- **Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie**

mgr Aldona Czerwiec

temat: *Kobieta w małżeństwie i rodzinie na podstawie dokumentu Konferencji Episkopatu Polski*

„Służyć prawdzie o małżeństwie i rodzinie”

promotor: ks. prof. dr hab. Józef Stala

ks. mgr Piotr Świerczek

temat: *Resentyment a przebaczenie. Fryderyk Nietzsche wobec chrześcijaństwa*

promotor: ks. prof. dr hab. Stanisław Wszolek

Prace licencjackie (licencjat zawodowy)

- **Wydział Filozoficzny**

Klaudia Miśkiewicz

temat: *Koncepcja przyjaźni w personalistycznej antropologii Karola Wojtyły*

promotor: ks. dr hab. Grzegorz Hołub, prof. UPJPII

- **Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego**

Instytut Historii

Kamil Książek

temat: *Konfederacja Polski Niepodległej wobec transformacji w Polsce 1988–1993*

promotor: dr Sławomir Cebula

Instytut Historii Sztuki i Kultury

Dominika Cora

temat: *„Wenecki kupiec” (1768 r.) Williama Pethera ze zbiorów Victoria & Albert Museum w Londynie.*

Przyczynek do dziejów grafiki reprodukcyjnej w XVIII-wiecznej Anglii
promotor: dr hab. Ryszard Szmydki, prof. UPJPII

Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej

Damian Sowa
temat: *Wybrane utwory organowe inspirowane pieśniami do Najświętszej Maryji Panny w twórczości polskich kompozytorów XX i XXI wieku*
promotor: prof. dr hab. Wiesław Delimat

• Wydział Nauk Społecznych

Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej

Żaneta Wełna
temat: *Wizerunek polityka. Władimir Władimirowicz Putin w polskich tygodnikach opinii w latach 2010–2014*
promotor: ks. dr Dariusz Raś

Instytut Nauk o Rodzinie

Agnieszka Kuśta
temat: *Zagadnienie współżycia seksualnego w świadomości młodzieży*
promotor: ks. dr Bolesław Karcz

Instytut Pracy Socjalnej

Stanisław Gurawski
temat: *Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – analiza SWOT*
promotor: o. dr hab. Jan Mazur OSPPE, prof. UPJPII

Nowy rok akademicki 2016/2017 to zmiany na stanowiskach władz wydziałów. 20 czerwca 2016 roku Senat UPJPII podjął decyzje w sprawach personalnych:

- ks. dr hab. Jarosław Jagiełło został nowym dziekanem Wydziału Filozoficznego,
- ks. prof. dr hab. Jacek Urban został nowym dziekanem Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego.

Nowi prodziekani:

- ks. dr Grzegorz Godawa (WNS),
- dr hab. Krzysztof Gurba (WNS),
- ks. dr hab. Robert Tyrała (WHiDK),
- dr Tomasz Graff (WHiDK).

Senat UPJPII zatwierdził wybór nowych dyrektorów instytutów na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego:

- ks. dr hab. Andrzeja Bruzdzińskiego, prof. UPJPII na dyrektora Instytutu Historii,
- ks. dr hab. Dariusza Tabora CR, prof. UPJPII na dyrektora Instytutu Historii Sztuki i Kultury,
- dr hab. Witolda Zalewskiego na dyrektora Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej.

Senat zatwierdził też wybór:

- ks. dr hab. Michała Drożdża, prof. UPJPII na dyrektora Akademickiego Centrum Medialnego,
- dr hab. Krzysztofa Gurby na dyrektora Edukacyjnego Laboratorium Mediów Społecznościowych.

Nowi dziekani i ich plany

Ks. prof. dr hab. Jacek Urban (dziekan WHiDK)

Odpowiedź na pytanie: „W jakiej kondycji znajduje się Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego naszego uniwersytetu?” jest krótka – w dobrej. W dobrej, choć czasy są trudne (zasadniczo nie ma łatwych czasów, ale akurat dla tych, w których teraz żyjemy, epitet „trudne” jest obiektywny). Zjawisko niżu demograficznego sprawia, że rekrutacja studentów nie wyczerpuje limitu miejsc. Z kolei uczestnictwo w tzw. systemie bolońskim prowadzi do tego, że część studentów kończy edukację na macierzystej uczelni po trzech latach, a więc po licencjacie. To tylko dwa problemy. Jest ich oczywiście więcej. Nie są to kwestie, z którymi boryka się jedynie nasz wydział. Są one źródłem niepokoju praktycznie wszystkich wydziałów humanistycznych (i nie tylko) w Polsce.

I kwestia druga. Jaka jest, jaka powinna być nasza odpowiedź na „wyzwania czasu”? Otóż najpierw utrzymanie dotychczasowej rozbudowanej oferty studiów, a następnie jej rozszerzenie. Chcielibyśmy otworzyć studia na wszystkich kierunkach. Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej otwiera studia podyplomowe. W nadchodzącym roku akademickim chcemy podjąć przygotowania do otwarcia kolejnego nowego kierunku (zostały podjęte wstępne rozmowy), a także do otwarcia studiów II stopnia na jednym z kierunków, które dotąd kończyły się licencjatem. Chcemy podjąć bardziej efektywną współpracę z innymi ośrodkami akademickimi w kraju i za granicą. Chcemy podjąć bardziej intensywne działania promocyjne.

Jako dziekan od kilku zaledwie dni jestem pod wrażeniem gotowości do pomocy wyrażonej przez księdza rektora, profesorów, studentów, pracowników kwestury i sekretariatów, pomocy w towarzyszeniu Wydziałowi Historii i Dziedzictwa Kulturowego na kolejnym etapie jego dziejów. Patrzymy w przyszłość z nadzieją i wiarą w Bożą opatrzność.

Ks. dr hab. Jarosław Jagiełło (dziekan WF)

Wybrany przez Radę Wydziału Filozoficznego UPJPII i zatwierdzony przez Stolicę Apostolską na urząd dziekana, podejmując odpowiedzialność za Wydział w chwili szczególnej, w roku ważnego jubileuszu. 23 grudnia 1976 roku Kongregacja Wychowania Katolickiego wydała bowiem dekret ustanawiający Papieski Wydział Filozoficzny w Krakowie. 40 lat istnienia wydziału każe mi myśleć o jego tradycji – o tej życiodajnej glebie, bez której drzewo filozoficznej mądrości nie mogłoby się rozwijać. To właśnie wtedy, w latach 70. ubiegłego wieku, zostały zdefiniowane podstawowe kierunki pracy i rozwoju wydziału – one zdecydowały o jego oryginalności na polskiej scenie filozoficznej. Za sprawą tak wybitnych uczonych jak między innymi ks. Kazimierz Kłósak, ks. Marian Jaworski (dzisiejszy kardynał), ks. Tadeusz Ślipko SJ, ks. Tadeusz Wojciechowski, ks. Michał Heller, ks. Józef Tischner, ks. Józef Życiński (późniejszy arcybiskup) zrodził się na wydziale szczególny fenomen pracy badawczo-dydaktycznej. W znakomity sposób odsłoni-

ło się w nim myślenie religijne, które polega na tym, że wiara poszukuje rozumienia, a rozum poszukuje wiary. W takiej przestrzeni myślenia dokonało się – arcyważne dla rozumienia człowieka, świata i Boga – spotkanie nauki i religii. Wraz z moimi współpracownikami i studentami chcę pozostać wierny tej tradycji, która kształtowała i będzie kształtować tożsamość Wydziału Filozoficznego. W tym kontekście wypada przypomnieć, że kto odcina się od tradycji, ten podcina swoje własne korzenie, kwestionuje swoją tożsamość, traci nie tylko światopoglądową orientację, lecz równocześnie naczelną cel swego istnienia. W związku z tym należy odnotować, że naczelnym i niezmiennym celem wydziału jest uprawianie i rozwijanie przezeń „nauk filozoficznych w oparciu o właściwą im metodę i przysługującą im wolność badań naukowych, zarówno dla głębszego zrozumienia prawd podstawowych dla człowieka i jego życia, jak i dla dociekań teologicznych oraz wspierania dialogu ze światem”¹. Wierność twórczej tradycji pozwala mi patrzeć nie tylko na przeszłość wydziału, lecz równocześnie mobilizuje mnie do projektowania jego przyszłości. Obejmują swoje obowiązki w dobie poważnego kryzysu demograficznego, którego skutki są odczuwalne również w jedynym w Polsce uniwersytecie papieskim. Zwrócenie uwagi młodych ludzi na wielką wartość studiów filozoficznych traktuję jako jedno z priorytetowych zadań kierowanego przeze mnie wydziału. Gdy bowiem czytamy życiorysy laureatów nagrody Nobla, to od razu zauważamy, że w znakomitej większości dokonywali oni swoich wielkich odkryć – czy to w horyzoncie nauk empirycznych, czy humanistycznych – na bardzo mocnym funda-

¹ Statut Wydziału Filozofii PAT, pkt 1, [w:] Statut Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, oprac. J. Dyduch, Kraków 1992, s. 94.

mencie filozoficznym. Wszak to właśnie filozofia jest królową nauk, a założenia filozoficzne poniekąd stanowią klucz do lepszego zrozumienia rozmaitych, niezwykle ważnych, wręcz palących tematów np. z dziedziny ekonomii, medycyny, polityki, prawa, socjologii itd. A jak wielką rolę odgrywa filozofia w rozumieniu człowieka, przekonujemy się dopiero wówczas, gdy zderzamy się z fundamentalnymi pytaniami naszego istnienia: Kimże jest człowiek? Skąd przychodzi i dokąd podąża? Jak jest sens ludzkiego cierpienia? Dlaczego istnieje zło? Czy moje życie definitywnie kończy się na tym świecie? i wreszcie: Co mnie czeka po jego zakończeniu? Wydział Filozoficzny UPJPII wprawdzie od początku pielęgnował te pytania, teraz natomiast chcemy pojawić się z nimi z jeszcze większą mocą w przestrzeni życia młodego człowieka – w sieci, na portalach społecznościowych, zwłaszcza w szkołach średnich, łącznie z rozwijaniem internetowych programów badawczych. Wraz ze swoimi współpracownikami diagnozuję klimat życia młodych ludzi jako klimat kryzysu sensu. Sytuacja znaczącego wyrugowania myślenia metafizycznego ze sfery życia codziennego sprawia, że młodzi ludzie w podejmowaniu swoich istotnych decyzji życiowych są pozbawieni niewzruszonych fundamentów, rzec by można – pewników, i dlatego są skazani na trud życia upływającego pod znakiem nieustannej zmienności, przemijalności, tymczasowości, względności wszystkiego, co ich dotyka w życiu zawodowym, uczuciowym, społecznym, politycznym, a nawet religijnym. Między innymi o tym właśnie będziemy z nimi rozmawiać w ramach już dostępnych programów promocji filozofii w szkołach, aby w ten sposób wyjść naprzeciw najgłębszym, niejednokrotnie jeszcze nieuświadomionym potrzebom duchowym młodego pokolenia Polaków. Równocześnie pokażemy im drogę pogłębionych studiów filozoficznych na naszym wydziale. W konwencji misji, którą chcemy podjąć w rozmaitych regionach naszego kraju, widzę również osobiste kontakty dziekana i pracowników wydziału

z przedstawicielami instytucji oświatowych oraz regularne listy dziekańskie, dzięki którym młodzież i jej wychowawcy będą mogli śledzić życie naukowo-studenckie na naszym wydziale. Z jednej strony jestem w pełni świadom wysokiego potencjału naukowego i wielkiej pomysłowości pracowników wydziału. Z drugiej zaś strony jestem świadkiem prawdziwej życzliwości i przychylności profesorów wobec studentów i doktorantów. Ta okoliczność sprawia, że jako wydział będziemy bardzo intensywnie promować naszych uczniów, zwłaszcza tych najbardziej pracowitych i zdolnych – już nie tylko w ramach sprawdzonego programu międzynarodowej wymiany studenckiej. Chodzi mianowicie o coś jeszcze: aby bez przeszkód mogli publikować efekty swoich prac badawczych w prestiżowych czasopiśmie specjalistycznych i wygłaszać podczas ważnych międzynarodowych konferencji naukowych. Ta promocja będzie obejmować nie tylko pomoc w wymiarze intelektualnym, lecz także i w niezbędnym wymiarze materialnym. Chodzi o to, aby wydział mógł skutecznie przygotować godnych następców obecnych wykładowców. Należy na to patrzeć jak na zobowiązanie, które wynika z zaszczytnego wyróżnienia Kuźnia Kadr, którym od niedawna cieszy się UPJPII. Znanie nie tylko w Krakowie, ale i w Polsce Seminarium Wydziałowe otrzyma już wkrótce „nową twarz”. Będzie ono służyć nie tylko promocji naszych doktorantów i dalszemu zacieśnieniu współpracy naukowej między naszym wydziałem i innymi wydziałami oraz instytucjami filozoficznymi, lecz przede wszystkim będzie ono stanowić platformę więzi między współczesnym myśleniem filozoficznym a tematycznym klimatem wielkich debat filozoficznych jakże twórczego średniowiecza. Dotychczasowe Warsztaty Filozoficzne i konkursy wiedzy filozoficznej dla młodzieży szkolnej będą kontynuowane. Wraz ze swoimi współpracownikami już podjąłem starania o umiędzynarodowienie naszego wydziału. Jest to niezwykle ambitne zadanie. Należy mieć nadzieję, że od agend rządowych otrzymamy należne środki finansowe, o które już aplikowaliśmy i w dalszym ciągu będziemy się ubiegać, aby ten ważny cel zrealizować w najbliższych latach. Wiem o tym, że mój wydział jest w stanie zaproponować obcokrajowcom taką ofertę badawczo-dydaktyczną, która będzie dla nich w pełni satysfakcjonująca, twórcza, pożyteczna dla ich dalszego życia. Biorąc pod uwagę dotychczasowy szeroki zakres wykształcenia filozoficznego na naszym wydziale, chciałbym ponadto – zwyczajem innych wydziałów filozoficznych w Polsce i poza jej granicami – doprowadzić w najbliższym czasie do otwarcia w jego ramach nowego kierunku studiów. Moi współpracownicy dokonali już wstępnego rozeznania w tym temacie i dlatego wkrótce rozpoczną się rozmowy podczas Rady Wydziału, jak również między Wydziałem Filozoficznym i rektorem UPJPII. Wreszcie: moim życzeniem na dalszą przyszłość, a nie jestem w tym życzeniu odosobniony, jest stworzenie na bazie dotychczasowych katedr czterech ważnych instytutów naukowych: Instytutu Pytań Granicznych, w którym podejmowane byłyby bardzo specjalistyczne badania z pogranicza filozofii, teologii i nauk przyrodniczych, Instytutu Psychologii, Instytutu Filozofii Człowieka, prowadzącego specjalistyczne badania również w zakresie antropologicznych podstaw menagementu i etyki zarządzania oraz Instytutu Filozofii Społecznej i Filozofii Polityki. Ale to jest

dopiero przyszłość, wielkie marzenie i inna bajka. Moim znakomitym współpracownikiem, profesorem, adiunktem i asystentem życzę wyężonej pracy naukowo-dydaktycznej, napisania licznych artykułów dla czasopism specjalistycznych, opublikowania ciekawych książek filozoficznych i wygłoszenia wielu niezwykle interesujących wykładów. Pracownikom administracji wydziału życzę cierpliwości i ducha zrozumienia

zarówno dla wykładowców, jak i studentów. Studentom zaś i doktorantom życzę, aby zawsze byli wolni, to znaczy aby na Wydziale Filozoficznym „czuli się sobą u siebie”. Rektorowi UPJPII – dobremu człowiekowi życzę z kolei, aby miał dużo radości i satysfakcji z pracy wydziału. Bez wyjątku wszystkim życzę zdrowia i wszelkiej pomyślności. Niech Bóg nam błogosławi w nowym roku akademickim. ■

XI Dni Jana Pawła II

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Maciej Gradowski

Miłosierdzie było tematem tegorocznych XI Dni Jana Pawła II, które odbywały się w Krakowie w dniach 7–9 listopada. Idea przyświecająca temu wydarzeniu to upamiętnienie postaci św. Jana Pawła II i popularyzacja jego dziedzictwa intelektualnego i duchowego w społeczności akademickiej Krakowa i całej Małopolski. To temat niezwykle ważny dla Kościoła, szczególnie w Nadzwyczajnym Roku Miłosierdzia.

Głównym wydarzeniem Dni, podobnie jak w poprzednich latach, była konferencja, która w Auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego zgromadziła wybitnych badaczy i znaczących ludzi Kościoła – teologów, filozofów, przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych. Abp Rino Fisichella, przewodniczący Papieskiej Rady ds. Nowej Ewangelizacji, mówiąc o różnych obliczach miłosierdzia, skupił się głównie na liturgii

eucharystycznej, podczas której wierni oddają się kontemplacji miłosierdzia Bożego. Zwracając uwagę, że czas liturgiczny jest w pełni czasem miłosierdzia, przywołał słowa Jana Pawła II z encykliki *Dives in misericordia*: „Eucharystia bowiem przybliża nas do tej miłości, która jest potężniejsza niż śmierć... Sam obrzęd eucharystyczny, sprawowany na pamiątkę Tego, który w swym mesjańskim posłannictwie objawił nam swego Ojca przez słowo i krzyż, świadczy o tej niewyczerpalnej miłości, mocą której pragnie On stale łączyć się z nami i jednoczyć, wychodząc na spotkanie wszystkich ludzkich serc. Drogę zaś do tego spotkania i zjednoczenia toruje każdemu – nawet wówczas, gdy ciąży na nim wielkie winy – sakrament pokuty i pojednania. W sakramencie tym każdy człowiek może w sposób szczególny doświadczyć miłosierdzia, czyli tej miłości, któ-

ra jest potężniejsza niż grzech”. Kolejne oblicze miłosierdzia, o którym mówił abp Fisichella, to takie, które wyraża się w życiu wierzących: „Dla każdego z nas jest zawsze aktualna pokusa, aby zamknąć się w nas samych, stać się obojętnym oraz zbyt zmęczonym, a jednak wiemy, że miłosierdzie działa jako „niepokój serca”, o którym wspominał już św. Augustyn. Serce nie zostaje spokojne dotąd, dokąd nie stanie się narzędziem miłosierdzia”. Arcybiskup przywołał słowa papieża Franciszka, które są ciągłą prowokacją dla naszego życia i wiary: „W naszych parafiach, w naszych wspólnotach, w stowarzyszeniach, w ruchach, gdziekolwiek są chrześcijanie, każdy powinien tam znaleźć oazę miłosierdzia” (*Misericordiae vultus*). „Zaopiekowanie się bratem – to jest pierwsze uderzenie miłosierdzia [...] nie przejść obojętnie obok osoby, ale dostrzec jej potrzeby, rozpocząć rozmowę, popatrzeć w oczy, dotknąć, podzielić się, pomóc jej się podnieść... To wszystko są etapy, które pozwalają praktykować miłosierdzie. Miłosierdzie jest zatem codziennym życiem każdego wierzącego, który pragnie stać się uczniem Pana. To życie wyraża się w uwadze, w bliskości, w solidarności, w dzieleniu się, w pociesze i w przebaczeniu”. Zwrócił uwagę na wyzwania, jakie stoją przed Kościołem po zakończeniu Nadzwyczajnego Roku Miłosierdzia, bo czas miłosierdzia się nie zamyka wraz z końcem Jubileuszu, ale jest zadaniem na przyszłość Kościoła w świecie. „Po 20 listopada nasze spojrzenie musi być zdolne do patrzenia na miłosierdzie jako na uprzywilejowane miejsce, w którym można doświadczyć wiary, która się ożywia, nadziei, która się wzmacnia, oraz miłości, która się nie męczy”.

Z kolei referat prof. Kazimierza Korusa przyniósł odpowiedź na pytanie, kiedy w europejskiej cywilizacji pojawiło się pojęcie „miłosierdzie” – okazuje się, że u jej zarania, czyli 2800 lat temu w kulturze greckiej. „To autor *Iliady* rozumiał je jako gotowość do proszenia o przebaczenie i przebaczenia. Jego zdaniem miłosiernym może być tylko człowiek wolny i sprawiedliwy, który ceni swoją godność i godność drugiego człowieka; jak król Agamemnon, który uznał swój błąd i znacznie młodszego od siebie Achillesa poprosił o przebaczenie, ofiarowując mu wyrównanie straty obfitymi darami, a krzywdy obietnicą ręki jednej ze swych córek i traktowaniem go jak syna. Achilles «okazał duszę łaskawą» i przeproszenie przyjął. Tak przecież postępują bogowie, których cześć i sława jest o wiele większa niż ludzi. Obrażeni natychmiast przebaczą, jeżeli tylko ich się przeprosi odpowiednimi ofiarami.”

Prof. Korus wskazał również na drugi aspekt miłosierdzia, odwołujący się do godności jednostki. „Grecy pytali: a co ma zrobić wolny, sprawiedliwy człowiek, który dokona czynu przynoszącego mu hańbę w jego własnych oczach? I nie znaleźli innej odpowiedzi jak tylko tę: musi popełnić samobójstwo. Przykładem jest tu Ajas, którego tragedię przedstawił Sofokles. Dopiero chrześcijaństwo, ukazując doskonałą miłość jedynego Boga, w pięknej metaforze przedstawia Jego miłosierdzie jako ocean, którego nie mogą zasypać ogromne głązy nikczemnych postępów ludzkich, co doskonałą intuicją wiedziony ukazał H. Sienkiewicz, kreując postać Chilona Chilonidesa”.

O Janie Pawle II jako papieżu Bożego miłosierdzia mówił ks. Andrzej Witko: „Od samego początku swego pontyfikatu Jan Paweł II wielokrotnie przypominał całemu Kościołowi prawdę o Bożym miłosierdziu. Szczególnie doniosłym wyrazem tego przepowiadania pozostaje encyklika *Dives in misericordia*, ogłoszona w listopadzie 1980 roku. Była ona równocześnie świadectwem przeżywania przez papieża tej tajemnicy od wczesnej młodości. Już w czasie drugiej wojny światowej, pracując w pobliskim Solvayu, Karol Wojtyła często przychodził do łagiewnickiej kaplicy, by adorować Najświętszy Sakrament i modlić się przed obrazem *Jezu, ufam Tobie*, czerpiąc siłę i nadzieję do przetrwania ciemnej nocy okupacji. Później wielokrotnie, jako kapłan, biskup i kardynał, przybywał do Łagiewnik. Z jego inicjatywy przeprowadzono w latach 1965–1967 proces informacyjny siostry Faustyny Kowalskiej, co było pierwszym etapem na drodze do jej wyniesienia na ołtarze, czego dokonał osobiście, beatyfikując ją w kwietniu 1993 roku. Kanonizacja apostołki Bożego Miłosierdzia, celebrowana jako pierwsza w roku 2000 Wielkiego Jubileuszu Chrześcijaństwa, z woli ojca świętego odbyła się w pierwszą niedzielę po Wielkanocy, w ów dzień, który papież, zgodnie z życzeniem Zbawiciela przekazanym św. Faustynie, ustanowił Świętem Bożego Miłosierdzia w Kościele powszechnym. Dwa lata później podczas swej ostatniej pielgrzymki apostolskiej do Polski dokonał aktu zawierzenia całego świata Bożemu miłosierdziu. W liturgiczne Święto Miłosierdzia, po celebracji mszy świętej wigilijnej – 2 kwietnia 2005 roku – Jan Paweł II zobaczył oblicze miłosiernego Boga, które kontemlował przez całe życie. Papież Polak był ową przepowiedzianą przez św. Faustynę „iskrą Bożego Miłosierdzia”, dzięki której w całym świecie zapłonął płomień miłosierdzia. To jego zasługą było rozpowszechnienie kultu Bożego miłosierdzia w całym Kościele, na solidnych fundamentach teologicznych. Nic więc dziwnego, iż postrzegany jest w całym świecie jako papież Bożego miłosierdzia. Wiedzieli o tym jego następcy na Stolicy Piotrowej, którzy dokonali uroczystej beatyfikacji i kanonizacji Jana Pawła II w Święto Bożego Miłosierdzia”.

Temat roli środków przekazu w służbie miłosierdzia na kanwie nauczania Jana Pawła II poruszył podczas sesji ks. dr hab. Robert Nęcek, kierownik Katedry Edukacji Medialnej UPJPII. Przywołał słowa Jana Pawła II, dotyczące dziennikarskiego etosu służby: „Niewiele zawodów wymaga równie dużej energii, poświęcenia, całkowitego oddania i odpowiedzialności, ale jednocześnie mało jest zawodów, które posiadają tak silny wpływ na losy ludzkości”. Papież, zwracając uwagę na etos dziennikarski, podkreślał konieczność zachowania niez-

leżności od wszelkich nacisków. W tym kontekście przestrzegali świat medialny przed flirtowaniem ze światem polityki...” – mówił ks. Robert Nęcek. Przestrzegali, że w zachłyśnięciu się rewolucją technologiczną w przekazie informacji zatracą się świadomość tego, do czego media mają służyć i jakie treści przekazywać. „Tymczasem środki społecznego przekazu nabrały takiego znaczenia, że są dla wielu głównym narzędziem kierującym i inspirującym postawy indywidualne, rodzinne, społeczne” – ponownie przypomniał słowa Jana Pawła II, tym razem z listu apostołskiego do odpowiedzialnych za środki społecznego przekazu.

O zarządzaniu dobrami kościelnymi, a ściślej dzieleniu tych dóbr względem ubogich, mówił bp Grzegorz Ryś w swoim referacie pod dość prowokującym tytułem *Skandal miłosierdzia*. Podzielił się refleksją wynikającą z analizy historycznych tekstów – wychodząc od korespondencji Grzegorza Wielkiego z Augustynem z Canterbury, znanej z przekazu Bedy Czcigodnego (*Historia ecclesiastica gentis Anglorum*), w której papież zawarł zasady zarządzania kościelnym majątkiem, m.in. poruszył kwestię właściwego podziału ofiar składanych przez wiernych (jedna czwarta powinna być przeznaczona dla ubogich). Książę biskup przytoczył tekst Bernarda z Clairvaux przeznaczony do biskupów (ok. 1127), rozpoczynający się słowami: „...krzyżują nadzy, krzyżują głodni, płaczą i mówią: Powiedzcie, arcykapłani, co robi złoto na wędzidlach waszych koni?...”. Zachęcał do próby odnalezienia proporcji w dziele ewangelizacji, a więc także w zarządzaniu używanymi dla niej dobrami. Zadał pytanie, czy historyczne zasady muszą być traktowane jedynie jako relikwiny? Skończył swój wywód słowami: „Szukając odpowiedzi, spotkamy się w którymś

momencie z marzeniem papieża Franciszka: «pragnę Kościoła ubogiego dla ubogich»” (*Evangelii gaudium* 198).

Dni Jana Pawła II, będące wspólnym dziełem małopolskich szkół wyższych, to m.in. konferencja naukowa *W społeczno-medialnej sieci. Media: przestrzeń i narzędzie miłosierdzia*, która odbyła się w auli Biblioteki Głównej UPJPII, a którą zorganizował Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII. To też dwudniowa sesja naukowa przygotowana przez Akademię Muzyczną w Krakowie, podczas której mówiono o *Muzyce wobec poezji i nauczania Karola Wojtyły*, gdyż – jak wspomniała podczas konferencji prasowej w kurii metropolitalnej prof. Teresa Malecka – do niedawna wielu nie zdawało sobie sprawy z tego, jak wiele ważnych słów na temat muzyki Jan Paweł II nam zostawił. Mnóstwo dzieł muzycznych powstało też z inspiracji osobą Jana Pawła II. By o muzyce nie mówić tylko słowami, Chór i Orkiestra Kameralna Akademii Muzycznej pod dyrekcją Stanisława Krawczyńskiego zaprosili do wysłuchania koncertu, który odbył się w bazyle o. Jezuitów, a na który złożyły się utwory Vivaldiego, Haendla, Griega. Poprzedziła go sesja naukowa w Akademii Ignatianum *Miłosierdzie – miara wyznaczona złu*. Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna zaprosiła na projekcję zarejestrowanego spektaklu teatralnego: *Prorok miłosierdzia, czyli rzecz o św. Faustynie w piętnastu obrazach*.

Ważnym elementem Dni Jana Pawła II jest konkurs literacki, z którym zwykle wiąże się wiele emocji. Na laureatów oprócz satysfakcji czekają wspaniałe nagrody (wyjazd do Ziemi Świętej, wycieczka do Rzymu), jurorów cieszy, że młodych ludzi niezmiennie tak bardzo zajmuje osoba św. Jana Pawła II. I tym razem udało się zaprosić młodych ludzi do wejścia w głąb

nauczania Jana Pawła II. Konkursowe jury z przewodniczącą prof. Zofią Zarębianką (UJ) postanowiło przyznać pierwsze miejsce Klaudii Miśkowicz, studentce filozofii UPJPII, za pracę *Miłosierdzie – czyli o Bogu wychodzącym do człowieka*. Klaudia drugi rok z rzędu zbiera najwyższe konkursowe laury,

po raz drugi w ramach nagrody dane jej więc będzie odwiedzić Ziemię Świętą. Nie mniej radował się Stefan Szulc, doktorant polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, który otrzymał drugą nagrodę za pracę *Wezwanie Miłosierdzia w dramacie „Brat naszego Boga”* i w nauczaniu Jana Pawła II. ►

Jak mówi – czuje ze św. Janem Pawłem II szczególne powinowactwo, wynikające z umiłowania polonistyki, fascynacji literaturą i teatrem. Cieszy go nagroda – będzie to dla niego pierwsza okazja, by zobaczyć Rzym. Kolejne nagrody to: trzecie miejsce *ex aequo* dla Mateusza Langer, doktoranta prawa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, za pracę *Czy w nauce prawa finansowego jest miejsce dla miłosierdzia?* i dla ks. Macieja Koczaja TChr, studenta teologii Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Chrystusowego w Poznaniu, za pracę *Miłosierdzie Boże, które odślania godność i podtrzymuje nadzieję człowieka*.

Wyróżnienia otrzymali: Marta Plak, studentka filologii polskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, za pracę

Dojrzewanie (do) miłosierdzia – zapiski na marginesie dramatu Karola Wojtyły pt. „Brat naszego Boga” i Martyna Mazur, studentka kulturoznawstwa i wiedzy o mediach Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, za pracę *Miłosierny – o epitecie właściwym człowiekowi*.

Nagrodzone prace zostaną wydane w książce, która ukaże się pod koniec 2017 roku. Nagrody wręczał przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Dni Jana Pawła II ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal po mszy świętej w Sanktuarium Jana Pawła II wieńczącej trzydniowe wydarzenie. Ks. kard. Stanisław Dziwisz osobiście gratulował laureatom, którzy na pamiątkę stanęli do wspólnej, pamiątkowej fotografii w dostojnym towarzystwie metropolity krakowskiego i władz krakowskich uczelni. ■

Święty Jan Paweł II – człowiek miłosierdzia

tekst: Klaudia Miśkiewicz (laureatka I nagrody w konkursie literackim XI Dni Jana Pawła II)

W tym roku było mi dane po raz drugi pisać pracę na konkurs literacki organizowany w ramach XI Dni Jana Pawła II. Tematem tegorocznej edycji było „Miłosierdzie” – temat niezwykle ważny, ale również bardzo trudny. Jak bowiem pisać o miłosierdziu, żeby objąć całe bogactwo, jakie kryje się za tym pojęciem?

Czytając teksty św. Jana Pawła II, zwanego apostołem miłosierdzia Bożego, nietrudno zauważyć, jak wielkim był czcicielem tego największego przymiotu Boga. Myślę, że zagłębiając się w jego teksty, możemy przybliżyć się odrobinę do tajemnicy Bożego miłosierdzia. Co

możemy odnaleźć w encyklikach, listach, homiliach i w poezji?

Bóg jest bogaty w miłosierdzie! To prawda, o której łatwo zapomnieć, a jednak karty Pisma Świętego odślaniają tę niesamowitą prawdę: Bóg to „Ojciec bogaty w miłosierdzie”. Ale co ze sprawiedliwością? Czy miłosierdzie jej nie wyklucza? Bóg jest również sprawiedliwy – ale dlatego właśnie Chrystus oddał życie za każdego człowieka, aby uczynić zadość sprawiedliwości. Karą za grzech jest śmierć, ale to On umarł za nas, żebyśmy mogli żyć. I ukazywał tę prawdę Jana Paweł II w wielu swoich tekstach. Wystarczy zajrzeć do *Tryptyku rzymskiego*. Abraham wchodzą-

cy na górę Moria – można zapytać: jak Bóg mógł poprosić o zabicie syna? A jednak przez wiersze *Tryptyku rzymskiego* przeplata się zdziwienie dla Bożego miłosierdzia: bo to nie syn Abrahama miał stać się ofiarą, ale Syn Boga! Właśnie tak Bóg umiłował świat!

Żyjemy w świecie, w którym miłosierdzie nie jest raczej „modną” postawą. Świat woła o sprawiedliwość, świat sam chce ją wymierzać. Wielu chrześcijan zadaje sobie pytanie: czy miłosierdzie rzeczywiście powinno być okazywane zawsze i wszędzie? Czy mamy pozwolić, aby nas znieważano, czy mamy stracić się bezbronni, wierząc tylko w mi-

łosierdzie? Warto zajrzeć do encykliki *Dives in misericordia*, można tam znaleźć rozważania dotyczące przypowieści o synu marnotrawnym. Ojciec przebacza, bo wie, że miłosierdzie jest w stanie ocalić człowieczeństwo syna, jego wartość jako osoby. Czy i my nie powinniśmy pochylić się nad wartością osoby? Czy to nie powinien być pewnego rodzaju kompas prowadzący nas przez życie? Ocalić godność każdego człowie-

ka, ujrzyć go tak, jak widzi go Bóg – jakże cenni jesteśmy w Jego oczach, skoro umarł za nas na krzyżu! Takie spojrzenie na każdego człowieka może uratować świat, już i tak zmęczony ciągłymi wojnami i nienawiścią.

Uważam, że corocznie organizowane Dni Jana Pawła II są nie tylko okazją do zapoznania się z jego dziedzictwem, ale także wielką szansą dla nas wszystkich – nie chodzi przecież o to, by

dywagować nad tekstami, lecz o to, by przemieniać swoje życie. Wydaje mi się, że Jan Paweł II przede wszystkim na to zwracał uwagę: chodzi o to, by przemieniać serca ludzi, a nie tylko „mędrkować”.

Teksty Jana Pawła II to zdecydowanie cenne świadectwo wiary w Boże miłosierdzie. Życzę każdemu, by zajrzał do tego skarbcza i jeszcze lepiej poznał dzięki niemu Boga i Jego miłosierdzie. ■

Beatyfikacja duszpasterza łagrów syberyjskich

tekst i zdjęcia: ks. Bolesław Karcz

W Karagandzie w Kazachstanie 11 września br. odbyła się beatyfikacja ks. Władysława Bukowińskiego – kapłana diecezji krakowskiej. W uroczystości brali udział księża naszej uczelni: ks. prof. Andrzej Zwoliński – delegat rektora UPJPII, ks. kanclerz Andrzej Lichosyt, ks. dr Bolesław Karcz oraz ks. dr Grzegorz Godawa, prodziekan Wydziału Nauk Społecznych.

Błogosławiony ks. Władysław Bukowiński urodził się w 1904 roku w Berdyczowie (obecnie Ukraina). Rodzina wyjechała z tamtych stron, kiedy nastąpiły rządy bolszewików. Władysław podjął studia na wydziale prawa na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, gdzie ukończył także z wyróżnieniem Polską Szkołę Nauk Politycznych. W 1924 roku otrzymał

tytuł magistra prawa. Zawsze wracał sercem do swych rodzinnych ziem, dlatego działał w Akademickim Kole Kresowym, którego przez dwie kadencje był prezesem. Następnie wstąpił do Archidiecezjalnego Seminarium Duchownego w Krakowie, gdzie po studiach został wyświęcony na kapłana w 1931 roku. Po święceniach został wikariuszem w Rabce, a potem w Suchej Beskidzkiej. Poprosił o możliwość pracy na Kresach. Po uzyskaniu takiej możliwości został wykładowcą socjologii i katechetyki w seminarium w Łucku, a po wejściu bolszewików na ten teren bp Szelągowski mianował go proboszczem katedry łuckiej. W 1940 roku został aresztowany przez NKWD, a gdy niemieccy żołnierze zdobywali tereny łuckie, NKWD zdecydowało o rozstrzelaniu więźniów. Ks. Bukowiński stał z innymi pod ścianą